

TOVÁBBTANULNI DIPLOMA UTÁN?

A DOKTORI KÉPZÉS ASPIRÁCIÓJA LEMORZSOLÓDÁSSAL VESZÉLYEZTETETT HALLGATÓK KÖRÉBEN

Szigeti Fruzsina (szigeti.fruzsina.89@gmail.com)

Debreceni Egyetem BTK Nevelés- és művelődéstudományi Program
Humán Tudományok Doktori Iskola

**DEBRECENI
EGYETEM**

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI
ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL

AZ INNOVÁCIÓ LENDÜLETE

AZ NKFI ALAPBÓ
MEGVALÓSULÓ
PROGRAM

Bevezetés helyett

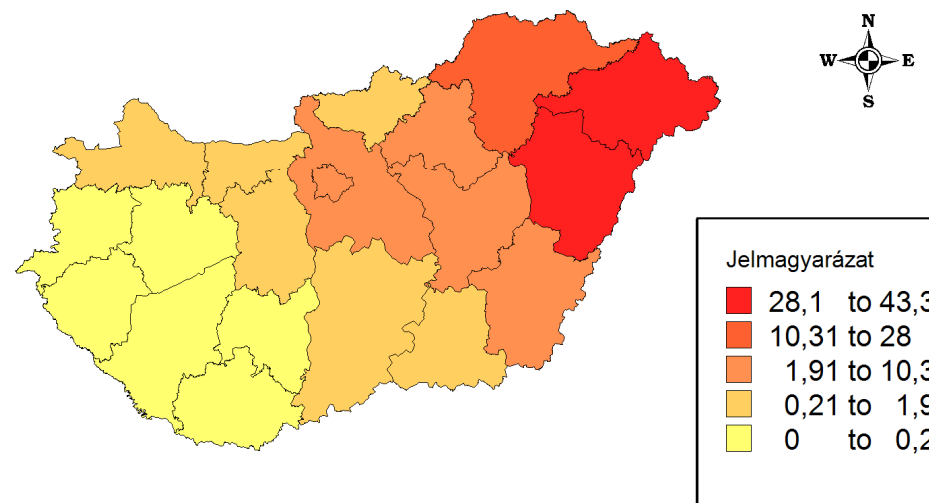
tiszántúli felsőoktatás hiányos vagy gyenge
őzatának megfelelően a hajdú-bihari és a szabolcs-
mári-beregi térség felsőoktatási helyeire elsősorban
ón belülről érkeznek a hallgatók (Teperics 2001,
3, Hegedűs 2015ab)

rányos helyzetű térség, társadalmi-gazdasági
nyosságok (Haveman & Wolfe 1995, Hegedűs
6) => magas lemorzsolódási kockázat?

vizsgálók?

et-Magyarország régió hallgatóinak PhD képzésre
nyuló terveit (mint eredményességi mutatót).

A Debreceni Egyetemre felvételt nyert hallgatók aránya (%) megyék szerint, a FELVI 2016 adatbázis

Miért ezt a mutatót vizsgálom?

- **Kutatási témám:** A DE doktoranduszainak életminősége és vándorlási hajlandósága
 - Ifjúsági korszakváltás (Gábor 2004, Csákó 2004), a fiatalok egyre hosszabb ideig tanulnak (R. Fedor 2016)
-

Eredményességi mutató:

- Jövőre vonatkozó felsőoktatási döntéshelyzet;
- Erős motivációval jár együtt;
- Akadémiai normáknak megfelelő hallgatói munkavégzéssel azonosítható

(Tinto 2006, Banta–Pike 2007, Pusztai 2013)

Elméleti háttér I.

Mely tényezők hatnak a továbbtanulásra?

- Szociokulturális háttér

Mollenhauer (1969), Lawton (1968), Bourdieu (1978)

- Intézményi beágyazottság

Coleman 1966, Boudon 1974, Tinto 1993, Pascarella – Terenzini 2005, Pusztai 2015

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI
ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL

AZ INNOVÁCIÓ LENDÜLETE

AZ NKFI ALAPB
MEGVALÓSULÓ
PROGRAM

Elméleti háttér II.

Mely tényezők hatnak a PhD továbbtanulásra?

- Szülők iskolai végzettsége

Fináncz 2005, Fináncz – Kucsera – Szabó 2009, Székely – Dániel – Talpas 2013, Takács 2014, Szigeti – Fényes 2016

- Anyagi helyzet

- Fináncz (2005), Fináncz – Kucsera – Szabó (2009), Székely – Dániel – Talpas (2013)

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI
ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL

AZ INNOVÁCIÓ LENDÜLETE

AZ NKFI ALAPB
MEGVALÓSULÓ
PROGRAM

Empirikus vizsgálat

- Nem
 - Szülők iskolai végzettsége
 - Objektív és szubjektív anyagi helyzet
-
-
- A 2014. évi „Institutional Effects on Students Achievement (IESA)”
($N_{\text{Kelet-Magyarország régió}}=1226$ fő)
 - Kétváltozós vizsgálat
keresztábla, ANOVA
 - Többváltozós vizsgálat
logisztikus regresszió
- Extrakurrikuláris tevékenységek
 - A felsőoktatási intézményen belüli- és kívüli beágyazottság
 - Munkaértékekkel kapcsolatos attitűdök

Változók		nem szeretne PhD-t	szeretne PhD-t	Szignifikancia (p)
(N=1010)	Nő	70,4%	70,8%	0,886
	Férfi	29,6%	29,2%	
	Összesen	100,0%	100,0%	
Családi állapot (N=1001)	Egyedülálló	49,2%	47,2%	0,526
	Tartós, stabil kapcsolat	50,8%	52,8%	
	Összesen	100,0%	100,0%	
Alapiskolai szociális helyzet (N=1011)	Diploma nélkül	76,5%	72,7%	0,169
	Diplomás	23,5%	27,3%	
	Összesen	100,0%	100,0%	
Alapiskolai szociális helyzet (N=1017)	Diploma nélkül	67,8%	63,0%	0,113
	Diplomás	32,2%	37,0%	
	Összesen	100,0%	100,0%	
Szociális helyzet (N)	Átlagos és átlag alatti szubjektív helyzet	65,0%	60,3%	0,124
	Átlag feletti szubjektív helyzet	35,0%	39,7%	
	Összesen	100,0%	100,0%	
Szociális helyzet (N=1038)	Átlagos és átlag alatti objektív helyzet	58,6%	54,0%	0,137
	Átlag feletti objektív helyzet	41,4%	46,0%	
	Összesen	100,0%	100,0%	

Eredmények I.

PhD tanulmányokat tervezők (NS)

- Nő
- Kapcsolatban vannak
- Nem diplomás szülők
- Átlag alatti jövedelmi helyzet

Eredmények II.

Függetlenség: (1) Olyan munka legyen, ahol az ember szabadon dönti el, hogy mikor dolgozik. (2) A munka legyen megerőltető. (3) A legtöbb döntést önállóan hozhassa meg az ember.

Stabil karrier: (1) Egy állás biztos legyen. (2) Magas legyen az elérhető kereset. (3) Jó lehetőségek legyenek munkahelyi előrejutásra. (4) A munka mellett a családra is jusson idő. (5) A munkahely közel legyen lakóhelyedhez

Hallgató-társak

		Altruista	Élményközpontú	Stabil karrier	Függetlenség	Dinamikus karrier	Szülők	Hallgató társak	Oktató	Barátok	Extrakurrikuláris tevékenység
nem szeretne PhD-t	Átlag	-0,06	0,11	0,06	0,05	-0,04	8,03	15,65	2,43	8,34	0,43
	N	383,00	383,00	383,00	383,00	383,00	470,00	433,00	520,00	437,00	560,00
	Szórás	0,84	0,85	0,81	0,79	0,73	2,79	5,48	2,25	2,89	0,90
szeretne PhD-t	Átlag	-0,07	0,08	0,13	-0,13	-0,06	8,03	16,94	2,83	8,26	0,86
	N	339,00	339,00	339,00	339,00	339,00	403,00	364,00	427,00	374,00	478,00
	Szórás	0,89	0,84	0,78	0,80	0,81	2,91	5,00	2,44	3,21	1,41
Összesen	Átlag	-0,07	0,10	0,10	-0,03	-0,05	8,03	16,24	2,61	8,31	0,63
	N	722,00	722,00	722,00	722,00	722,00	873,00	797,00	947,00	811,00	1038,00
	Szórás	0,86	0,84	0,80	0,80	0,77	2,84	5,30	2,35	3,04	1,18
Sznifkanciasznit		0,85	0,67	0,23	0,00	0,80	0,99	0,00	0,20	0,71	0,00

Eredmények III.

Változók	1. modell		2. modell		3. modell		4. modell	
	Exp(B)	S.E.	Exp(B)	S.E.	Exp(B)	S.E.	Exp(B)	S.E.
Nem	1,008	,145	1,117	,195	1,134	,224	1,155	,228
Apa iskolai végzettsége	1,090	,166	,959	,216	,989	,241	,899	,247
Anya iskolai végzettség	1,120	,153	1,220	,194	1,272	,219	1,339	,222
Szubjektív anyagi helyzet	1,138	,146	1,022	,188	,917	,215	,907	,219
Objektív anyagi helyzet dummy	1,109	,141	1,208	,180	1,095	,204	1,129	,208
Intergenerációs hatás (oktató)			1,043	,175	,931	,198	,733	,211
Intergenerációs külső hatás (szülők)			1,204	,174	1,309	,196	1,377	,200
Intragenenerációs belső hatás (hallgatók)			1,641	,178	1,613	,199	1,471	,203
Intragenerációs külső hatás (barát)			,865	,178	,975	,199	1,025	,203
Altruista					1,172	,191	1,196	,195
Élmény					,649	,193	,629	,197
Stabil karrier					1,360	,191	1,423	,195
Függetlenség					,815	,189	,799	,193
Dinamikus					,917	,193	,906	,197
Extrakurrikuláris tevékenység							3,178	,289
Konstans	,724	,107	,529	,189	,598	,281	,539	,286
RL2	0,345		1,794		2,809		5,516	

KFI ALAPB
VALÓSULÓ
GRAM

Összegzés

A szocioökonómiai státuszból fakadó egyenlőtlenséget az **extrakurrikuláris tevékenység**-halmaz és a felsőoktatási intézményen belüli **intragenerációs kapcsolatháló** képes akár mérsékelni, akár felülírni.

Amennyiben a PhD tanulmányokat fontolgatók ténylegesen tudományos fokozattal fognak rendelkezni, azzal a **térség/az ország arculata drasztikusan megváltozhat.**

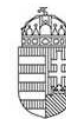
NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI
ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL

AZ INNOVÁCIÓ LENDÜLETE

AZ NKFI ALAPB
MEGVALÓSULÓ
PROGRAM

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

„A 123847 számú projekt a Nemzeti Kutatási Fejlesztési és Innovációs Alapból biztosított támogatással, a K 17 pályázati program finanszírozásában valósult meg.”

NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI
ÉS INNOVÁCIÓS HIVATAL

AZ INNOVÁCIÓ LENDÜLETE

AZ NKFI ALAPBÓL
MEGVALÓSULÓ
PROGRAM